

16.9.2025

Lausunto sivistysvaliokunnalle

HE 62/2025 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Teknologiateollisuus ry kiittää sivistysvaliokuntaa pyynnöstä kirjallisen asiantuntijalausunnan antamiseksi pysyvää oleskelulupaa koskevista ulkomaalaislain muutoksista. Teknologia-alan osuus Suomen viennistä on yli puolet ja se tekee noin kaksi kolmasosaa elinkeinoelämän tutkimus- ja kehityspanostuksista. Teknologiateollisuuden yritykset kansainvälistyvät jatkuvasti, ja myös kotimaahan rekrytoitavat kansainväliset osaajat ovat vuosi vuodelta tärkeämpiä.

Lausuntomme keskeiset muutosehdotukset:

- Myös alemman amk-tutkinnon suorittaneet tulisi huomioida pysyvän oleskeluluvan myöntämisessä yhdenvertaisesti yliopisto-opiskelijoiden kanssa.
- Pysyvän oleskeluluvan kotoutumisedellytyksiä arvioitaessa tulisi Suomessa suoritettu ylempi korkeakoulututkinto tai jatkotutkinto rinnastaa ulkomailla suoritettuun (56 a § 3 momentin toinen kohta).
- Lomautusta ei tule rinnastaa työttömyyteen pysyvän oleskeluluvan sääntelyssä.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että jatkossa pysyvän oleskeluluvan saamiseen edellytetään kuuden vuoden oleskelua nykyisen neljän vuoden sijaan sekä lisäksi riittävän kielitaidon osoittamista. Yhdessä muiden hallituksen kiristysten, kuten ns. kolmen kuukauden säännön kanssa, ehdotettu lakimuutos voi antaa kansainvälisille osaajille väärän signaalin siitä, että heitä ei toivottaisi Suomeen tai että yhteiskuntamme ei haluaisi sitoutua heihin. Pohjoismaisittain vertailtuna kaikkein kireimmäksi oleskelulupapolitiikan maaksi pyrkiminen ei ole maamme pitkäaikaisen edun mukaista.

Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, jatkotutkinnon tai yliopiston alemman korkeakoulututkinnon suorittaneille myönnettävä pysyvä oleskelulupa on toivottu ja Suomen pitovoimaa edistävä muutos. **Tämä muutos tulisi kuitenkin ulottaa myös ammattikorkeakoulussa alemman korkeakoulututkinnon suorittaneisiin.**

Lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esityksestä puuttuu yhä perusteltu syy erilaiseen kohteluun tutkintojen välillä. Se, että alemmasta AMK-tutkinnosta siirrytään suoremmin työmarkkinoille, ei sovi perusteluksi tutkintojen erilaiselle kohtelulle – haluammehan yhtä lailla työmarkkinoille siirtyvien kuin opintojaan jatkavienkin jäävän ja kotiutuvan Suomeen.

Pysyvän oleskeluluvan voisi yhä saada neljän vuoden asumisajan jälkeen täyttämällä yhden kolmesta vaihtoehtoisesta lisäedellytyksestä. Nämä ovat a) 40 000 euron vuositulot, b) ulkomailla suoritettu ja Suomessa tunnustettu ylempi korkeakoulututkinto tai jatkotutkinto yhdessä kahden vuoden työhistorian kanssa sekä c) erityisen hyvä suomen tai ruotsin kielen

taito yhdessä kolmen vuoden työhistorian kanssa. **Suomessa suoritettu tutkinto tulisi rinnastaa** ulkomailla suoritettuun (56 a § 3 momentin toinen kohta).

Lakimuutoksen myötä pysyvän oleskeluluvan edellyttämä tietyn pituinen työhistoria sisältäisi myös vaatimuksen siitä, että työttömyysturvaan tai toimeentulotukeen turvautumista saisi olla yhteensä enintään kolmen kuukauden verran – vaikka hakija ei edes tosiasiallisesti turvautuisi mainittuihin tukiin. Myös lomautus vaikuttaisi vastaavalla tavalla kuin työttömyysjakso. **Työntekijän työsuhde säilyy lomautuksen ajan, ja olisi kohtuutonta rangaista pysyvän oleskeluluvan hakijaa yrityksen hankalasta tilanteesta.** Kotoutuminen ei myöskään ole vain ja ainoastaan työhön sidoksissa oleva prosessi, joka automaattisesti loppuisi tai pysähtyisi lomautuksen seurauksena.

Pysyvistä oleskeluluvasta säädettävät uudet kielitaitovaatimukset saattavat aiheuttaa uusia ruuhkia oleskelulupaprosessiin, sillä hallituksen esityksen myötä yleisten kielitutkintojen kysyntä todennäköisesti kasvaisi nykyisestä merkittävästi. Yleinen kielitutkinto on tälläkin hetkellä ruuhkautunut, joten sen kehittämiseksi jo käynnistetyt toimenpiteet, kuten resursointi, digitalisointi ja sääntelyn tarkastelu, ovat perusteltuja ja tarpeellisia.

Lopuksi haluamme todeta, että olemme Teknologiateollisuudessa pitäneet hallitusohjelman julkaisemista asti esillä työhön johtavan maahanmuuton tärkeyttä ja nostaneet esiin maahanmuuttoa kiristävän politiikan negatiivisia vaikutuksia Suomen houkuttelevuudelle. Tässäkin esityksessä se sanotaan vaikutusten arvioinnissa suoraan:

Useiden maahanmuuton rajoittamiseen tai oleskelulupaehdojen kiristämiseen tähtäävien lainsäädäntöhankkeiden yhteisvaikutus voi kuitenkin johtaa siihen, että Suomen houkuttelevuus maahanmuuttomaana vähenee ja tänne jo muuttaneiden kiinnostus pysyvään oleskeluun vähenee. Tämä vaikutus korostuu niiden maahanmuuttajien joukossa, joilla on todellinen valinnanmahdollisuus. Heitä ovat esimerkiksi opiskelijat, tutkijat ja eri alojen ammattilaiset, joiden houkuttelemisesta yhä useampi Suomen kaltainen valtio kilpailee.

Suomella ei olisi pienenä ja yhä osajien keskuudessa verrattain vähän maailmalla tunnettuna maana kerta kaikkiaan varaa tehdä politiikkaa, joka vaikuttaa negatiivisesti mielikuviin maastamme kansainvälisten osajien silmissä. Huippuosajien houkuttelu on haastavaa jo nykyisin, ja nyt tehtyjen ja tulevien lakimuutosten myötä se saattaisi vaikeutua entisestään.

Lisätiedot:

Johtava asiantuntija Eero Hiidenvuori

eero.hiidenvuori@teknologiateollisuus.fi, p. 040 489 3083